

## Ο Ορνός

Οδεύοντας προς τον Κάμπο από τον παλιό δρόμο ,αφού περάσουμε τον Άγιο Γιώργη και τις Αχλάδες , αριστερά του δρόμου αρχίζει η περιοχή με την ονομασία *Ορνός*. Ένα μονοπάτι μάς έφερνε τα χρόνια εκείνα στου Μωρού \* *τα ντάμια* και σε λίγη απόσταση από αυτά στου *Ψυλλιά του τσησηδέλ'* . Αυτό ήταν μια μικρή πηγή, που δε στέρευε χειμώνα – καλοκαίρι . Το νερό της συγκεντρωνόταν σε μια πελεκητή γούρνα, από την οποία ξεδιψούσαν άνθρωποι, ζώα και πετεινά του ουρανού . Κοντά στο τσησηδέλ' υπήρχε μια μεγάλη άγρια συκιά, ένας μεγάλος *ορνός*, από τον οποίο πιστεύω πήρε το όνομά της η περιοχή. Στη ρεματιά υπήρχαν και πολλοί άλλοι μικρότεροι ορνοί και στα γύρω κτήματα άφθονες συκιές.

Το τοπωνύμιο *ερινεός* = ορνός = άγρια συκιά το συναντούμε στην Ιλιάδα του Ομήρου :

« Στην άγρια τη συκιά το ασκέρι σου για στήσε δίπλα τώρα... ( Z, 433 )

« Τη βίγλα και την ανεμόδαρτην αγριοσυκιά περάσαν ...( X,145 )

Ορνούς ,όμως, όπως ξέρουμε ,ονομάζουμε στο χωριό μας και τους καρπούς της άγριας συκιάς, που δεν γίνονται σύκα και δεν τρώγονται. Ορνούς λέμε ακόμα και τα αγίνωτα, τα άγουρα σύκα της ήμερης συκιάς.

Τις περασμένες δεκαετίες στην περιοχή του χωριού μας υπήρχαν πολλές συκιές. Τα χλωρά σύκα ήταν ένα από τα νοστιμότερα φρούτα του Αυγούστου. Τα ξερά ,ζεματισμένα ή φουρνιστά και γεμισμένα με αμύγδαλα και σουσάμι, ήταν μεγάλη λιχουδιά. Αποτελούσαν ακόμα βασικό είδος διατροφής και πρώτη ύλη για την παρασκευή βράσματος, μουσταλευριάς και μουστοκούλουρων. Γι' αυτό μια καλή καρποφορία της συκιάς αποτελούσε αντικείμενο φροντίδας της αγροτικής οικογένειας. Η συκιά όμως δεν ωριμάζει τους καρπούς της, αν δεν *ορνιαστεί* .Το *όρνιασμα* της συκιάς ήταν ενέργεια που δεν μπορούσε να την αμελήσει ή να την παραλείψει κανείς. Με τον ερχομό του Ιουνίου συλλέγαμε ορνούς από τις αγριοσυκιές τους περνούσαμε σε βούρλα και φτιάχναμε *αρμαθιές* από αυτούς ,που τις πετούσαμε πάνω στις συκιές. Στο σύκο της ήμερης συκιάς υπάρχουν αναρίθμητα μικροσκοπικά θηλυκά λουλουδάκια με ύπερους και ωθήκες. Η άγρια συκιά έχει αρσενικά λουλούδια με στήμονες και γύρη, με την οποία γονιμοποιείται το θηλυκό λουλούδι και γίνεται το σύκο. Μέσα στο σύκο του ορνού ζει ένα μικρό έντομο, ο *ψήνας*, που γεννά τα αυγά του μέσα στο άγουρο σύκο της ήμερης συκιάς . Στο τέλος της Άνοιξης ο ψήνας βγαίνει από την τρύπα που είναι στο επάνω μέρος του ορνού και πηγαίνει στο σύκο της

ήμερης συκιάς για να γεννήσει τα αβγά του. Βγαίνοντας παίρνει πάνω στα φερά και στα πόδια του άφθονη γύρη, που την μεταφέρει στα θηλυκά άνθη της ήμερης συκιάς και τα γονιμοποιεί. Έτσι οι ορνοί της ήμερης συκιάς δένουν, δεν πέφτουν, μεγαλώνουν και γίνονται νόστιμα σύκα.

Το όρνιασμα της συκιάς ήταν γνωστό από την αρχαιότητα και αναφέρεται από αρχαίους συγγραφείς ( Θεόφραστος, Ηρόδοτος ).

Τα τοπωνύμια Ορνός και Ερινεός τα συναντάμε σε πολλά μέρη της Χώρας μας.